ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1.-1/23/137-412-8

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Kirsika Kuutma
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	17.07.2023 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	16.02.2023
Teabevaldaja	Haridus-ja Teadusministeerium e-posti aadress: hm@hm.ee
Vaide esitaja (teabenõudja)	XXX Vaide esitaja esindaja Allar Jõks e-posti aadress: XXX

RESOLUTSIOON
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, AvTS § 51 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75^1 lõike 3 alusel teeb inspektsioon teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

1) **vaadata teabenõue uuesti läbi, hinnata küsitud dokumentides sisalduvaid juurdepääsupiiranguid ning nende kasutamise vajadust ning kas väljastada soovitud teave kui pole alust teabele juurdepääsu piirata või põhjendada täiendavalt selle väljastamisest keeldumist;**
2) **määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 17.08.2023, mille täitmisest tuleb teavitada samaks ajaks ka inspektsiooni aadressil info@aki.ee.**

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE
Kuna vaie rahuldati täielikult, siis saab vaide esitaja 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.
Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 1) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades

haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile

FAKTILISED ASJAOLUD
22.12.2022 esitas Sorainen XXX-i esindajana HTM-le teabenõude, milles nõuti:
1) kõiki asjassepuutuvaid sisejuurdluse materjale, milles on väidetavalt tuvastatud mitmeid rikkumisi XXX-i poolt;
2) kogu kirjavahetust Lõuna ringkonnaprokuratuuri ja Riigiprokuratuuriga, sh HTM-i pöördumised ja vastused neile, mis puudutavad andmesubjekti ehk XXX-i;
3) õiguslikku hinnangut, mis koostati seoses XXX-i rahaliste nõuetega HTM-i vastu;
4) teavet selle kohta, kui palju on HTM tasunud advokaadibüroole Ellex Raidla seoses sisejuurdluse läbiviimise, õigusliku hinnangu koostamise ning prokuratuuri tehtud pöördumiste eest.

30.12.2022 palus HTM teabenõuet täpsustada, sh saata volikiri XXX-i esindamise kohta ning täpsustada teist teabenõude punkti (Lisa 2). Sorainen XXX-i esindajana edastas 06.01.2023 teabenõude täpsustuse, milles kinnitas, et taotles kirjavahetust HTM-i ja prokuratuuri vahel osas, mis seondub XXX-iga.

16.01.2023 saatis HTM vastuse teabenõudele. Vastuses selgitas HTM, et:
Teabenõude p-ga 1 taotletud sisejuurdluse materjalid on käsitatavad teenistusliku järelevalve menetluse käigus kogutud teabena, mille kohta käesoleval ajal jõustunud otsus puudub. Samuti sisaldavad sisejuurdluse materjalid eriliiki isikuandmeid ning andmeid süüteo toimepanemise kohta enne avalikku kohtuistungit ja õigusrikkumise asjas enne otsuse langetamist või asja menetluse lõpetamist. Sisejuurdluse käigus kogutud materjalid on käsitatavad ka kriminaalmenetluses kogutud teabena, mille avaldamiseks puudub HTM-l prokuratuuri luba KrMS § 214 tähenduses. Teabenõudes esitatud andmetest johtuvalt ei ole taotletavale teabele juurdepääsu õigust. Eeltoodust tulenevalt keeldume teabenõude p-ga 1 taotletud teabe väljastamisest AvTS § 23 lg 1 p 1 ja § 35 lg 1 p-de 2, 11, 12 ja 19 ning KrMS § 214 lg 1 alusel.

Teabenõude p-ga 2 taotletud kirjavahetus on käsitatav kriminaalmenetluses kogutud teabena, mille avaldamiseks puudub HTM-l prokuratuuri luba KrMS § 214 tähenduses. Samuti sisaldab kirjavahetus eriliiki isikuandmeid ning andmeid süüteo toimepanemise kohta enne avalikku kohtuistungit ja õigusrikkumise asjas enne otsuse langetamist või asja menetluse lõpetamist. Kirjavahetus sisaldab ka juurdepääsupiiranguga sisejuurdluse materjale ning õiguslikku hinnangut (vt all). Teabenõudes esitatud andmetest johtuvalt ei ole Teil taotletavale teabele juurdepääsu õigust. Eeltoodust tulenevalt keeldume teabenõude p-ga 2 taotletud teabe väljastamisest AvTS § 23 lg 1 p 1 ja § 35 lg 1 p-de 1, 2, 11, 12 ja 19 ning KrMS § 214 lg 1 alusel.

Teabenõude p-ga 3 taotletud õiguslik hinnang sisaldab juurdepääsupiiranguga sisejuurdluse materjale (vt ülal) ning on käsitatav kriminaalmenetluses kogutud teabena, mille avaldamiseks puudub HTM-l prokuratuuri luba KrMS § 214 tähenduses. Samuti sisaldab õiguslik hinnang eriliiki isikuandmeid ning andmeid süüteo toimepanemise kohta enne avalikku kohtuistungit ja õigusrikkumise asjas enne otsuse langetamist või asja menetluse lõpetamist. Teabenõudes esitatud andmetest johtuvalt ei ole Teil taotletavale teabele juurdepääsu õigust. Eeltoodust tulenevalt keeldume teabenõude p-ga 3 taotletud teabe väljastamisest AvTS § 23 lg 1 p 1 ja § 35 lg 1 p-de 1, 2, 11, 12 ja 19 ning KrMS § 214 lg 1 alusel.

Teabenõude p-ga 4 taotletud teabe väljastamine eeldab HTM valduses oleva teabe täiendavat süstematiseerimist ja analüüsimist ning selle alusel oleva uue teave dokumenteerimist. Eeltoodust tulenevalt keeldume teabenõude p-ga 4 taotletud teabe väljastamisest AvTS § 23 lg 2 p 5 alusel ning selles osas vastatakse Teile MSVS-s sätestatud

korras.

24.01.2023 saatis HTM täiendava vastuse teabenõudele, milles edastas teabenõude p-s 4 nõutud teabe.

15.02.2023 esitas teabenõudja inspektsioonile vaide, mis osas jäi algselt inspektsioonil ekslikult vaidele töövoog tegemata ja selle menetlemine algas hiljem.

03.04.2023 tegi inspektsioon teabevaldajale järelepärimise.

06.06.2023 vastas HTM inspektsiooni järelepärimisele.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED

Teabenõudja on mh välja toonud:

Kokkuvõtlikult on XXX-i sooviks tutvuda materjalidega, mida HTM on tema suhtes kogunud teenistusliku järelevalvega. HTM vastusest järeldub vastuolus kehtiva õiguse ja Riigikohtu praktikaga, et inimesel ei olegi õigust enda kohta koostatud materjalidega tutvuda, kui haldusorgan on saatnud need uurimisasutusele. Selline lähenemine ei ole õigusriigis lubatav.

AvTS § 35 lg 1 p 2 sätestab, et teabevaldaja on kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks riikliku järelevalve, haldusjärelevalve ja teenistusliku järelevalve menetluse käigus kogutud teabe kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni.

Käesoleva normi mõte on selles, et teave on AK kuni konkreetses haldusmenetluses otsuse langetamiseni. Norm ei näe ette info salastamist hüpoteetilise kriminaalmenetluse lõpuni, mis haldusmenetlusele järgneb. Sellist järeldust kinnitab ka süstemaatiline tõlgendamine, sest AvTs § 36 lg 1 p 12 keelab AK-ks tunnistada riikliku järelevalve, haldusjärelevalve või teenistusliku järelevalve korras või distsiplinaarkorras tehtud jõustunud ettekirjutusi või antud akte ning andmeid kehtivate karistuste kohta. Haldusmenetluse lõppu ei saa seega siduda hüpoteetilise kriminaalmenetlusega. Lisaks eeltoodule on kohtupraktikas sedastatud, et järelevalvemenetluse kohta käivad andmed on AvTS § 35 lg 1 p 2 järgi kuni haldusmenetluse lõppemiseni piiratud juurdepääsuga teave vaid menetlusväliste isikute jaoks.[1] Sisejuurdluse tulemused mõjutavad otseselt XXX-i õigusi ja kohustusi, mistõttu ei ole XXX menetlusväline isik ja teave ei saa tema osas piiratud juurdepääsuga olla. AvTS § 35 lg 1 p 11 sätestab, et teabevaldaja on kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks teabe, mis sisaldab eriliiki isikuandmeid või andmeid süüteo toimepanemise või selle ohvriks langemise kohta enne avalikku kohtuistungit või õigusrikkumise asjas otsuse langetamist või asja menetluse lõpetamist. Sama sätte p 12 kohaselt kehtib juurdepääsupiirangu kehtestamise kohustus ka teabele, mis sisaldab isikuandmeid, kui sellisele teabele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatust.

Olukorras, kus eriliiki isikuandmeid või andmesubjekti eraelu puutumatust kahjustavad isikuandmed käivad XXX-i kohta, ei ole põhjust seda teavet XXX-i eest varjata. Juhul, kui tegemist on kolmanda isiku isikuandmetega, on HTM-l võimalik see teave kinni katta. HTM ei ole oma vastuses selgitanud, millist andmesubjekti teave puudutab.

HTM viitas vastuses sellele, et sisejuurdluse käigus kogutud materjalid on käsitatavad ka kriminaalmenetluses kogutud teabena. Üks ja sama teave ei saa samaaegselt olla nii teenistusliku järelevalve raames kogutud teave kui kriminaalmenetluses kogutud teave. Sisejuurdlus viidi läbi enne kriminaalmenetluse alustamist. Lisaks sellele puudub teave, et

1 TlnRngKm 3-17-1206, p 15.

kriminaalmenetlus käib. HTM oleks pidanud tõendama, et ta küsis prokuratuuri käest teabe avalikustamiseks luba ja nemad keeldusid.

HTM ei ole tõendanud, et kohtueelne menetlus üldse käib. Eelnevalt viidatud Eesti Ekspressi artikli kohaselt keelduti kriminaalmenetluse algatamisest. Lisaks ei ole HTM tõendanud, et oleks teabe avaldamiseks prokuratuuri luba küsinud ning et prokuratuur oleks loa andmisest keeldunud. Juhul, kui eelnimetatud tingimused ei ole täidetud, on teabenõude täitmisest keeldumine õigusvastane. Analoogselt eelmise punktiga on HTM-l võimalik eriliiki isikuandmed kinni katta, kui need puudutavad kolmandat isikut.

HTM keeldus teabe väljastamisest AvTS § 23 lg 1 p 1 ja § 35 lg 1 p-de 1, 2, 11, 12 ja 19 ning KrMS § 214 lg 1 alusel. Teenistusliku järelevalve raames koostatud õiguslik hinnang ei saa samaaegselt olla kriminaalmenetluses kogutud teave. Vastasel juhul on võimalik tekitada surnud ring, kus isik ei saa enda kohta koostatud õiguslikku hinnangut kunagi lugeda, kuna haldusorgan saadab selle prokuratuuri. Riigikohus on leidnud, et avalik teave AvTS mõttes on ka selline avalik teabe, mille teabevaldaja esitab kohtule ja mis seeläbi muutub osaks kohtutoimikust, kuid mida teabevaldaja jätkuvalt valdab.[2] Asjaolu, et AvTS kohaldumist ei välista teabe muutumine kohtutoimiku osaks, kehtib ka siis, kui avaliku teabe tunnustele vastav teave on osaks haldusmenetluse toimikust.[3] Õiguslikule hinnangule saab juurdepääsu piirata AvTS § 35 alusel vaid niivõrd, kuivõrd see on vajalik sätte eesmärkide täitmiseks ehk võimaluse korral piirata juurdepääsu osaliselt.[4]

TEABEVALDAJA SELETUSED

HTM soovib juhtida AKI tähelepanu ka sellele, et teabevaldajal on kohustus piirata juurdepääsu kriminaalmenetluses kogutud (avalikule) teabele, kuniks seda ei ole avaldatud KrMS-s sätestatud tingimustel (AvTS § 35 lg 1 p 1). Sealjuures puudub HTM-l õigus avaldada võimaliku kriminaalmenetluse kohtueelse menetluse andmeid oma suva alusel (KrMS § 214). HTM-le teadaolevalt ei ole teabenõude p-des 1-3 välja nõutud (avalikku) teavet sellistel tingimustel võimalikes (kohtueelsetes) kriminaalmenetlustes avaldatud. Puudub vaidlus, et eelviitatud (avalikku) teavet oleks avaldatud ka kriminaalasjade kohtulikul arutamisel (vt ülal). Eeltoodule tuginedes erineb kriminaalasja kohtueelses menetluses kogutud (avaliku) teabe avaldamine ka AvTS regulatsiooni alusel tavapärastest haldus- ja tsiviilkohtumenetlustest. AKI-l puudub õigus kohustada HTM-i vaideotsusega seadust rikkuma – elik sellist vaideotsust ei ole HTM-l võimalik täita.

HTM ei saa AKI-le avaldada võimalike kriminaalmenetlustega seonduvaid asjaolusid (sh nende algatamise fakti või prognoositavat lõppemise aega) ka seetõttu, et AKI kopeerib vaideotsustesse teabevaldaja seisukohti sõna-sõnalt ning selliselt ei saa HTM tagada, et võimalike kriminaalmenetluste aluseks olev (avalik) teave ei jõua teabenõudjani enne seaduses sätestatud korras avaldamist. HTM-i hinnangul ongi teabenõude esitamise eesmärk jõuda eelviidatud (avaliku) teabeni seaduses sätestatud korda vältides.

Võimalike pooleliolevate kriminaalmenetluste ning nendega seonduva (avaliku) teabe kohta informatsiooni saamiseks tuleb AKI-l pöörduda otse prokuratuuri poole. Prokuratuur on pädev AKI-le kinnitama võimalike kriminaalmenetluste algatamise fakti, nende prognoositavat lõppemise aega ning võimalike kriminaalmenetlustega hõlmatud andmeid. Kui AKI edastab HTM-le prokuratuuri nõusoleku võimalike kriminaalmenetlustega seonduva (avaliku) teabe avaldamiseks (ka teabenõudjale), siis on HTM-l võimalik AKI

[2] RKHKo 3-20-1265, p 20.

[3] *Ibid*, p 21.

[4] *Ibid*, p 28.

järelepärimisele ülejäänud juurdepääsupiirangute osas täpsemalt vastata. Erinevalt sekkumistaotluses märgitust, puudub HTM-l õigus avaldada, kas HTM on prokuratuuri poole võimalike kriminaalmenetluste kohtueelsete menetluste andmete avaldamiseks pöördunud ja luba küsinud ning kas prokuratuur on sellest keeldunud, sest kõik eelnimetatud asjaolud kinnitaksid võimalike kriminaalmenetluste algatamise fakti. Nagu varasemalt selgitatud, siis ei ole HTM pädev seda kinnitama (ega ümber lükkama).

Kuivõrd teabenõude p-des 1-3 väljanõutud teabele on kehtestatud juurdepääsupiirangud mh AvTS § 35 lg 1 p-de 1 ja 19 ning KrMS § 214, siis puudub HTM-l õigus järelepärimisele täpsemalt vastata. HTM selgitab, et haldusmenetlused ning nende järelmid võivad olla otseses seoses võimalike kriminaalmenetluste esemete ja nende järelmitega. Seetõttu ei ole HTM-l võimalik esitada ka nendega seonduvate dokumentide nimekirja, sest sellest ilmneks otseselt võimalike kriminaalmenetluste ese. Võimalike kriminaalmenetluste eseme avaldamine mh teabenõudjale kahjustaks otseselt kriminaalmenetluse kohtueelse menetluse eesmärke (koguda objektiivset tõendusteavet, sh kahtlustatavat ja süüdistatavat õigustavaid ja süüstavaid asjaolusid, ning luua kohtumenetluseks muud tingimused; KrMS § 211). Näiteks võimaldaks eelviidatud andmete avaldamine mõjutada teabenõudja poolt võimalike kriminaalmenetluste raames ülekuulatavaid tunnistajaid või hävitada veel kogumata tõendeid ning raskendada selle kaudu kriminaalmenetluses tõe väljaselgitamist.

Riigikohus on varasemalt (mh ka AKI poolt viidatud otsuses; vt RKHKo 3-20-1265, p 21) selgitanud, et HMS § 37 lg-s 1 sätestatud õigus ei ole absoluutne ning teabevaldajal on õigus ja kohustus piirata ka haldusmenetluses osaleva isiku juurdepääsuõigust haldusmenetluse dokumentidele ja toimikule. Käesolevas asjas on võimalike kriminaalmenetluste eesmärkide tagamine (juurdepääsupiirangu kasuks rääkivad huvid) oluliselt kaalukamad kui võimaliku haldusmenetluse menetlusosalise õigused ja huvid.

Sealjuures ei ole teabenõudja põhistanud, kas teabenõudja on üldse ning kui, siis milliste haldusmenetluste menetlusosaliseks. HTM kinnitab, et peab võimalikuks teabenõudjale teabenõude p-des 1-3 väljanõutud teabe esitamist ajahetkel, mil tema suhtes on juurdepääsupiirangud ära langenud. Käesoleval hetkel aga puudub HTM-l õigus tagada teabenõudjale juurdepääs juurdepääsupiirangutega teabele.

24.01.2023 teabenõudjale esitatud vastus on lisatud käesolevale vastusele (lisa), ehkki HTM ei pea eelviidatud vastust käesoleva vaide lahendamise seisukohalt asjakohaseks, sest poolte vahel puudub vaidlus teabenõude p 4 täitmise osas (vt ülal).

HTM palub AKI-l ka käesoleva vastusega esitatud selgitusi delikaatselt käsitleda, sealhulgas võimalusel vältida teabenõudja juurdepääsu HTM vastusele ja selle ümberkopeerimist vaideotsuse teksti, sest ka AKI-l lasub kohtueelse menetluse andmete hoidmise kohustus (KrMS § 214).

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED

Vaide ese

1. AvTS § 3 lõige 1 sätestab, et avalik teave on mistahes viisil ja mistahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud avalikke ülesandeid täites. AvTS § 5 lg 1 punkti 1 kohaselt on teabevaldajaks riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus. Seega on Haridus-ja Teadusministeerium teabevaldaja.

2. Teabenõudja ei saanud neljast soovitud küsimusest/soovitud teabest vastust kolmele, seega tuleb teabenõude täitmine üle vaadata, osas mis puudutab järgmist dokumentide saamise soovi:

1) kõiki asjassepuutuvaid sisejuurdluse materjale, milles on väidetavalt tuvastatud mitmeid rikkumisi XXX-i poolt (teenistusliku järelevalve dokumendid);

2) kogu kirjavahetust Lõuna ringkonnaprokuratuuri ja Riigiprokuratuuriga, sh HTM-i pöördumised ja vastused neile, mis puudutavad andmesubjekti ehk XXX-i;
3) õiguslikku hinnangut, mis koostati seoses XXX-i rahaliste nõuetega HTM-i vastu

Teabenõudele vastamine
3. AvTS § 23 lg 1 punkt 1 lubab teabenõude täitmisest keelduda, kui taotletavale teabele kehtivad juurepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust. Sama paragrahvi lõike 3 kohaselt tuleb keeldumist põhjendada.

4. Teabevaldaja on keeldunud ja esitanud ka põhjendused. Küll aga tuleb lähtuvalt ettekirjutusest üle vaadata juurdepääsupiirangute aluste asjakohasus ja vajadusel ka osad keeldumise põhjendused.

Juurdepääsupiirangud
5. Teabevaldaja on küsitud kasutanud dokumentidel juurdepääsupiiranguid AvTS § 35 lg 1 p-de 1, 2, 11, 12 ja 19 viitega KrMS § 214 lg 1.

6. AvTS-is toodud regulatsiooni aluspõhimõtteks on teabe avalikkus. Avalikkuse juurdepääsu teabele võib piirata vaid erandina ja piiranguid põhjendades. Õiguse tõlgendamise üldiste reeglite kohaselt tuleb erandeid tõlgendada kitsendavalt. See tähendab, et teabele peab olema tagatud avalikkuse juurdepääs, kui seadusest ei tulene selgelt alust juurdepääsu piiramiseks.

7. Praegusel juhul ei ole teabevaldaja selgitanud, kelle eriliigilisi isikuandmeid ja oluliselt eraelu kahjustavat teavet dokumendid sisaldavad, et neid ei saa vaide esitajale väljastada. Seega ei ole inspektsioon saanud hinnata AvTS § 35 lg 1 punktides 11, 12 toodud juurdepääsupiirangute põhjendatust. Küll aga toonitame, et säte kehtib vaid kolmandate isikute andmete väljastamisel ning siis valitakse väljastamisest keeldumise asemel piiratud osa kinni katmine ja ülejäänud osas teabe väljastamine (AvTS § 38 lg 2).

Samuti on teabevaldaja viidanud AvTS § 35 lg 1 punkidele 1 ja 2:
1) kriminaal- või väärteomenetluses kogutud teabe, välja arvatud vastavalt väärteomenetluse seadustikus ja kriminaalmenetluse seadustikus sätestatud tingimustel avaldatava teabe;
2) riikliku järelevalve menetluse käigus kogutud teabe kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni.

8. Nõustume vaide esitaja seisukohaga, et haldusmenetluse lõppu ei saa siduda kriminaalmenetlusega. Tegemist on kahe eraldiseisva menetlusega, millel on mõlemal ka erinevad juurdepääsupiirangu kehtestamise alused. Selgitame, et ka juhul kui HTM on osa enda teenistusliku järelevalve dokumente edastanud prokuratuurile kriminaalmenetluse toimikusse, siis ei saa HTM ise automaatselt kasutada neile dokumentidele kriminaalmenetlusest tulenevaid juurdepääsupiirangu aluseid. Eraldi juhime tähelepanu, et kriminaalmenetlust puudutavat juurdepääsupiirangut saab kasutada vaid siis, kui kriminaalmenetlus on algatatud, mis osas meil hetkel info puudub. Kui kriminaalmenetlust algatatud ei ole, siis ei ole kohaldatavad ka piirangud AvTS § 35 lg 1 p 1 ega ka KrMS § 214 lg 1 alusel.

9. Küll aga ei või HTM anda teabenõudjale infot millised oma menetluse dokumendid on ta edastanud kriminaalmenetluse toimikusse kui kriminaalmenetlus on pooleli. Seetõttu saab selliseid juurdepääsupiirangu aluseid kasutada küsitud kirjavahetusele Lõuna ringkonnaprokuratuuri ja Riigiprokuratuuriga kui kirjavahetus vastavat teavet sisaldab (eeltoodud kirjavahetust ei ole inspektsioonile edastatud).

10. Seega peab teabevaldaja üle vaatama küsitud teenistuslikku järelevalvet puudutavad ja muid teabenõudja kohta koostatud nn sisejuurdluse dokumendid (sh selgitama, kas menetlus on veel pooleli) ja need kas väljastama või hindama üle neile kehtestatud juurdepääsupiirangu alused.

11. Lähtuvalt Riigikohtu otsusest nr 3-20-1265 *saab õiguslikule hinnangule juurdepääsu piirata AvTS § 35 alusel ning seda üksnes niivõrd, kuivõrd see on vajalik sätte eesmärkide täitmiseks (nt võimaluse korral piirata juurdepääsu osaliselt). Seadusandja on AvTS § 35 lg 2 p 4 loomisega selge sõnaga otsustanud kaitsta riigi kui menetlusosalise huvisid ainult tsiviilkohtumenetluses.* Praegusel juhul ei ole meile teadaolevalt poolte vahel tsiviilvaidlust ja küsitakse avalikku raha kasutades loodud teavet. Ühtlasi ei nõustu me lähtuvalt eelnevast teabevaldaja seisukohaga, et õiguslik analüüs on käsitatav kriminaalmenetluses kogutud teabena. Seega tuleb üle vaadata kas ja kelle eriliigilisi isikuandmeid analüüs sisaldab ja väljasada teave osaliselt, kui sellele ei esine muid seadusest tulenevaid juurdepääsupiiranguid.

Kokkuvõte

Ettekirjutusega kohustame teabevaldajal küsitud teabe uuesti üle vaatama, et hinnata kehtestatud juurdepääsupiirangute õiguspärasust ja kas teabe väljastama kui puudub alus piirangu kehtestamiseks või täiendavalt põhjendama juurdepääsupiirangute vajalikkust.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kirsika Kuutma
jurist
peadirektori volitusel